

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів
з дисципліни «Економічна експертиза бізнес-процесів»

за напрямом (спеціальністю) 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

Укладач(і): к.е.н., доцент Тетяна СІМКОВА

Конспект лекцій розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри економіки повітряного
транспорту

Протокол № 22 від «13» червня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Олена АРЕФ'ЄВА

Тема №1: Сутнісна характеристика та класифікаційні ознаки бізнес-процесів

Питання (завдання) для самостійної роботи

- 1.1. Генезис становлення поняття «бізнес-процеси»
- 1.2. Економічна сутність та зміст поняття «бізнес-процеси»
- 1.3. Класифікація бізнес-процесів підприємства

Література

1. Ареф'єва О.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентноспроможність: монографія / О.В. Ареф'єва, Т.В. Луцька; Європейський ун-т. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96с.
2. Швиданенко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навчальний посібник - К. : КНЕУ, 2012 – 487с.
3. Чухрай Н., Криворучко Я. Оцінювання і розвиток відносин між бізнес-партнерами: Монографія / За наук. ред. Н.Чухрай — Л.: Растр — 7, 2008. — 358 с.
4. Степапанов О.П., Гончарова Н.П., Андрощук Г.О. Інноваційний бізнес/ Навчальний посібник - К. : НАУ, 2007 – 420с . Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна експертиза бізнес-процесів» Шифр документа СМЯ НАУ РП 11.01.01–01–2021 Стор. 11 із 13
5. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навчальний посібник/ Колот В. М., Рєпіна І.М., Щербина О. В. - К. : КНЕУ, 2009 – 444с.

Методичні рекомендації

Генезис становлення поняття «бізнес-процеси». Аналіз наукових підходів до типології економічної категорії «бізнес-процеси». Економічна сутність та зміст поняття «бізнес-процеси». Структура та складові бізнес-процесу. Мета та задачі бізнес процесу. Процесний підхід в управлінні підприємством. Класифікаційні ознаки бізнес-процесу. Структурно-ієрархічна модель бізнес-процесів підприємства.

Питання для самоконтролю

1. Як Ви розумієте сутність становлення «бізнес-процесів»?
2. Що таке менеджмент бізнес-процесів?
3. Розкрийте змістовну дефініцію «бізнес-процесу»
4. Опишіть економічну сутність бізнес-процесу
5. Розкрийте зміст складових бізнес-процесів
6. Наведіть характеристики бізнес-процесів за класифікаційними ознаками
7. Визначте структурно-ієрархічну модель бізнес-процесів підприємства

Тема №2: Аналіз процесу управління ресурсами підприємства, виробництва та реалізації продукції, розрахунків з покупцями готової продукції

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Аналіз процесу управління ресурсами підприємства
2. Аналіз процесу виробництва готової продукції
3. Аналіз процесу реалізації готової продукції
4. Аналіз процесу розрахунків з покупцями готової продукції

Література

6. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.
7. Ареф'єва О.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентноспроможність: монографія / О.В. Ареф'єва, Т.В. Луцька; Європейський ун-т. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96с.
8. Шемаєва Л.Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: монографія / Л.Г. Шемаєва, К.С. Безгін та ін.]; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 240с.
9. Михайловська О.В. Операційний менеджмент: навчальний посібник.- К.: Кондор, 2008 - 550с.
10. Швиданенко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навчальний посібник - К. : КНЕУ, 2012 – 487с.
11. Васильков В. Г. Василькова Н.В. Організація і управління процесами виробництва: Навчальний посібник/ В.Г. Васильков, Н.В. Василькова - К. : КНЕУ, 2011 – 503с.
12. Степапанов О.П., Гончарова Н.П., Андрощук Г.О. Інноваційний бізнес/ Навчальний посібник - К. : НАУ, 2007 – 420с . Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна експертиза бізнес-процесів» Шифр документа СМЯ НАУ РП 11.01.01–01–2021 Стор. 11 із 13

Методичні рекомендації

Аналіз процесу управління ресурсами підприємства. Проектування бізнес-процесів. Використання ресурсного потенціалу підприємства. Заходи впливу на раціональне використання ресурсного потенціалу. Підсистеми суб'єкта господарювання, задіяні в бізнес-процесі раціонального використання вторинних ресурсів. Аналіз процесу виробництва готової продукції. Напрямки аналізу показників виробництва продукції. Аналіз процесу реалізації готової продукції. Фактори, які впливають на обсяг реалізації продукції. Аналіз процесу розрахунків з покупцями готової продукції.

Питання для самоконтролю

1. Які рішення приймаються на підприємстві на окремих етапах бізнес-процесів?
2. Які заходи передбачає комплексний характер системного підходу?

3. Які основні функції стандартів у сфері управління раціональним використанням вторинних ресурсів?
4. Визначіть підсистеми суб'єкта господарювання, задіяні в бізнес-процесі раціонального використання вторинних ресурсів
5. За якими напрямками здійснюється аналіз процесу виробничої діяльності підприємства?
6. Розкрийте зміст аналізу обсягу і динаміки виробництва продукції
7. Поясніть зміст ритмічності виробництва та якості продукції
8. Охарактеризуйте причини виникнення резервів збільшення виробництва
9. Наведіть основні напрямки аналізу процесу реалізації готової продукції
10. Які основні етапи послідовності аналізу цінової політики?
11. Поясніть особливості аналізу процесу розрахунків з покупцями готової продукції

Тема №3: Оцінка конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості бізнес-процесів

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Аналіз конкурентоспроможності та конкурентних позицій підприємства
 - 1.1 Поняття, сутність і зміст конкурентоспроможності підприємства
 - 1.2 Значення, мета, задачі та інформаційне забезпечення аналізу конкурентоспроможності підприємства
 - 1.3 Показники конкурентоспроможності: техніка розрахунку та характеристика
 - 1.4 Аналіз конкурентних позицій підприємства
 - 1.5 Можливості підвищення конкурентоспроможності підприємства
- 2 Основи інвестиційного аналізу
 - 2.1 Значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу інвестиційної діяльності підприємства
 - 2.2 Методи аналізу і оцінки реальних інвестицій
 - 2.3 Методика аналізу фінансових інвестицій підприємства
 - 2.4 Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства
 - 2.5 Прогнозування інвестиційної привабливості підприємства

Література

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.
2. Ареф'єва О.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентоспроможність: монографія / О.В. Ареф'єва, Т.В. Луцька; Європейський ун-т. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96с.
3. Шемаєва Л.Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: монографія / Л.Г. Шемаєва, К.С. Безгін та ін.]; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 240с.

4. Михайловська О.В. Операційний менеджмент: навчальний посібник.- К.: Кондор, 2008 - 550с.

5. Швиданенко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навчальний посібник - К. : КНЕУ, 2012 – 487с.

6. Чухрай Н., Криворучко Я. Оцінювання і розвиток відносин між бізнес-партнерами: Монографія / За наук. ред. Н.Чухрай — Л.: Растр — 7, 2008. — 358 с.

7. Васильков В. Г. Василькова Н.В. Організація і управління процесами виробництва: Навчальний посібник/ В.Г. Васильков, Н.В. Василькова - К. : КНЕУ, 2011 – 503с.

8. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навчальний посібник/ Колот В. М., Репіна І.М., Щербина О. В. - К. : КНЕУ, 2009 – 444с.

9. Лепейко Т.І. Реінжиніринг бізнес-процесів: навч.-практ. посіб. у схемах і табл. / Т.І. Лепейко, А.В. Котлик; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 80с.

10. Бєсєдін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційних підхід : Підручник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 496 с.

Методичні рекомендації

Аналіз конкурентоспроможності та конкурентних позицій підприємства. Поняття, сутність і зміст конкурентоспроможності підприємства. Значення, мета, задачі та інформаційне забезпечення аналізу конкурентоспроможності підприємства. Показники конкурентоспроможності: техніка розрахунку та характеристика. Аналіз конкурентних позицій підприємства. Можливості підвищення конкурентоспроможності підприємства. Значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу інвестиційної діяльності підприємства. Організація процесу аналізу інвестиційної діяльності підприємства та елементи його забезпечення. Система аналізу інвестиційної діяльності підприємств. Методи аналізу і оцінки реальних інвестицій. Методика аналізу фінансових інвестицій підприємства. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Прогнозування інвестиційної привабливості підприємства

Питання для самоконтролю

1. Визначте сутність поняття «конкурентоспроможність»?
2. Наведіть суттєві характеристики конкурентоспроможності підприємства
3. Поясніть відмінності категорій конкурентоспроможності підприємства і продукції
4. Розкрийте зміст внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства
5. Назвіть значення, мету, задачі та інформаційне забезпечення аналізу конкурентоспроможності підприємства
6. Охарактеризуйте методику оцінки конкурентоспроможності підприємства
7. Визначте мету аналізу конкурентних позицій підприємства

8. Наведіть основні методи оцінки конкурентних позицій підприємства
9. Які конкурентні стратегії впливають на підвищення конкурентоспроможності підприємства?
10. Розкрийте значення, інформаційне забезпечення і задачі аналізу інвестиційної діяльності підприємства
11. Визначте методи аналізу і оцінки реальних інвестицій
12. Обґрунтуйте методику аналізу фінансових інвестицій підприємства
13. Визначте особливості методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства
14. Розкрийте зміст прогнозування інвестиційної привабливості підприємства

Тема №4: Механізм управління бізнес-процесами та його впровадження

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Класифікація бізнес-процесів та механізм управління бізнес-процесами
2. Етапи впровадження механізму управління бізнес-процесами підприємства
3. Впровадження збалансованого механізму управління бізнес-процесами
 - 3.1. Аналіз фінансового стану підприємства
 - 3.2. Оцінка майнового стану
 - 3.3 Аналіз ліквідності
 - 3.4 Аналіз фінансової стійкості
 - 3.5 Аналіз оборотності
 - 3.6 Аналіз рентабельності
 - 3.7 Трамбування результатів фінансового аналізу
4. Оцінка ефективності бізнес-процесів за допомогою системи збалансованих показників

Література

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.
2. Ареф'єва О.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентоспроможність: монографія / О.В. Ареф'єва, Т.В. Луцька; Європейський ун-т. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96с.
3. Михайловська О.В. Операційний менеджмент: навчальний посібник.- К.: Кондор, 2008 - 550с.
4. Васильков В. Г. Василькова Н.В. Організація і управління процесами виробництва: Навчальний посібник/ В.Г. Васильков, Н.В. Василькова - К. : КНЕУ, 2011 – 503с.
5. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навчальний посібник/ Колот В. М., Репіна І.М., Щербина О. В. - К. : КНЕУ, 2009 – 444с.

6. Лепейко Т.І. Реінжиніринг бізнес-процесів: навч.-практ. посіб. у схемах і табл. / Т.І. Лепейко, А.В. Котлик; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 80с.

7. Бєседін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційних підхід : Підручник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 496 с.

Методичні рекомендації

Класифікаційні ознаки бізнес-процесів. Класифікація бізнес-процесів та їх основні напрямки. Важелі, форми і стимули впливу на бізнес-процеси компанії. Системний підхід до управління бізнес-процесами. Механізм управління бізнес-процесами підприємства. Етапи впровадження механізму управління бізнес-процесами підприємства. Впровадження збалансованого механізму управління бізнес-процесами. Аналіз фінансового стану підприємства. Оцінка майнового стану. Аналіз ліквідності. Аналіз фінансової стійкості. Аналіз оборотності. Аналіз рентабельності. Трагування результатів фінансового аналізу. Оцінка ефективності бізнес-процесів за допомогою системи збалансованих показників.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст складових класифікації бізнес-процесів
2. Поясніть механізм управління бізнес-процесами підприємства
3. Визначте етапи впровадження механізму управління бізнес-процесами
4. Що є метою фінансового аналізу підприємства?
5. Охарактеризуйте аналіз кредитоспроможності та ліквідності підприємства
6. З якою метою проводиться аналіз фінансової стійкості підприємства?
7. Якими показниками обумовлюється аналіз оборотності фінансової діяльності підприємства?
8. Які показники обраховуються для визначення рентабельності підприємства?
9. Для чого проводиться оцінка ефективності впровадження збалансованого механізму управління бізнес-процесами на підприємстві?

Тема №5: Моделювання бізнес-процесів підприємства

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Методичні підходи до моделювання бізнес-процесів підприємства
2. Моделювання бізнес-процесів з використанням стандарту IDEF0

Література

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.

2. Ареф'єва О.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентоспроможність: монографія / О.В. Ареф'єва, Т.В. Луцька; Європейський ун-т. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96с.

3. Шемаєва Л.Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: монографія / Л.Г. Шемаєва, К.С. Безгін та ін.]; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 240с.

4. Швиданенко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навчальний посібник - К. : КНЕУ, 2012 – 487с.

5. Васильков В. Г. Василькова Н.В. Організація і управління процесами виробництва: Навчальний посібник/ В.Г. Васильков, Н.В. Василькова - К. : КНЕУ, 2011 – 503с.

6. Лепейко Т.І. Реінжиніринг бізнес-процесів: навч.-практ. посіб. у схемах і табл. / Т.І. Лепейко, А.В. Котлик; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 80с.

7. Беседін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційних підхід : Підручник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 496 с.

Методичні рекомендації

Методичні підходи до моделювання бізнес-процесів підприємства. Проектування моделі. Етапи розробки системи опису бізнес-процесу. Способи опису бізнес-процесів. Види й складові моделей. Структурний аналіз і проектування бізнес-процесів. Декомпозиція бізнес-процесів. Блок-схема бізнес-процесу. Карта взаємозв'язків. Поняття та сутність CASE-технологій. Моделювання бізнес-процесів з використанням стандарту IDEF0. Методологія ARIS. Нотація моделювання бізнес-процесів BPMN. Використання референтних моделей бізнес-процесів. Найбільш розповсюджені референтні моделі бізнес-процесів. Джерела інформації про моделі процесів.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть особливості методології створення бізнес-процесів підприємства
2. Визначте основні етапи та принципи моделювання бізнес-процесів
3. Окресліть етапи розробки системи опису бізнес-процесу
4. В чому полягає змістовна складова застосування методів аналізу в ідентифікації бізнес-процесів?
5. Опишіть бізнес-процес будь-якого підприємства

Тема №6: Удосконалення та оптимізація бізнес-процесів підприємства

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Сутність оптимізації бізнес-процесів підприємства
2. Базові показники, цілі та критерії оптимізації бізнес-процесів
3. Оптимізація бізнесу з допомогою бізнес-моделі підприємства
4. Реінжиніринг та оптимізація бізнес-процесів підприємства

Література

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.

2. Ареф'єва О.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентноспроможність: монографія / О.В. Ареф'єва, Т.В. Луцька; Європейський ун-т. – К.: Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96с.

3. Шемаєва Л.Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: монографія / Л.Г. Шемаєва, К.С. Безгін та ін.]; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 240с.

4. Швиданенко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навчальний посібник - К. : КНЕУ, 2012 – 487с.

5. Васильков В. Г. Василькова Н.В. Організація і управління процесами виробництва: Навчальний посібник/ В.Г. Васильков, Н.В. Василькова - К. : КНЕУ, 2011 – 503с.

6. Лепейко Т.І. Реінжиніринг бізнес-процесів: навч.-практ. посіб. у схемах і табл. / Т.І. Лепейко, А.В. Котлик; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 80с.

7. Беседін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційних підхід : Підручник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 496 с.

Методичні рекомендації

Сутність оптимізації бізнес-процесів підприємства. Методи оптимізації бізнес-процесів. Послідовність дій оптимізації бізнес-процесів. Переваги оптимізації бізнес-процесів підприємства. Показники, цілі та критерії оптимізації бізнес-процесів. Оптимізація бізнесу за допомогою бізнес-моделі підприємства. Реінжиніринг та оптимізація бізнес-процесів підприємства. Етапи впровадження реінжинірингу бізнес-процесів. Методи побудови бізнесу на принципах реінжинірингу бізнес-процесів підприємства.

Питання для самоконтролю

1. Визначте групи методів оптимізації бізнес-процесів?
2. Які дії необхідно виконати для оптимізації бізнес-процесів?
3. Наведіть базові показники оптимізації бізнес-процесів
4. Хто саме зацікавлений в оптимізації бізнес-моделі підприємства?
5. Для визначення бізнес-моделі підприємства на які саме питання необхідно відповісти?
6. Що таке «реінжиніринг бізнес-процесів»?
7. Охарактеризуйте методи побудови бізнесу на принципах реінжинірингу бізнес-процесів підприємства
8. Поясніть відмінність між реінжинірингом та оптимізацією бізнес-процесів